

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ג' אלול תשפ"ג | דף היומי בבלי: קידושין ז' | דף הכולל: גיטין סד.
דף היומי בהלכה: מסימן קנ"ט אמצע סעיף ב' 'כיון' עד סעיף ד'.
מוסר: אהבת חסד - 'ומעתה נבין' עד 'וכעין זה איתא'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער האכזריות סוף שער האכזריות

הנער הצעיר ישב מול ראש הישיבה, הגאון רבי שמעון שקאפ זצ"ל, והמתין בהתרגשות גדולה למבחן הקבלה לישיבה. ואז אמר לו ראש הישיבה: 'רצוני לשאול אותך שתי שאלות בלבד. השאלה הראשונה היא..

ממבחן הקבלה לישיבה אצל הגר"ש שקאפ נלמד על מידת החסד בחודש אלול

המזון שברשותו תם כעבור כמה ימים, והוא עשה כעצת הוריו ופנה אל יהודים טובים. הללו סייעו לו כמיטב יכולתם והעניקו לו פרוסת לחם או פרי, שבהם שבר את רעבונם.
בדרך הארוכה עבר הנער תלאות רבות. גם חוויות מסוכנות חווה. ליבו היה מלא חששות: האם לא יתעה בדרך? האם יצליח להשיג אוכל? ואולי בכלל ייכשל במבחן, וייאלץ לעשות שוב את הדרך המייגעת והמפחידה, בבושת פנים?
את חששותיו הרגיע על ידי חזרה של דפי הגמרא שהכין. הנער שינן בראשו שוב ושוב את דפי הגמרא, ואותיות הלימוד שריצדו לנגד עיניו העניקו לו מעט ביטחון ועידוד.
סוף-סוף, אחרי תלאות רבות, נכנס לעיר גרודנא, ועשה את דרכו אל הישיבה. הוא היה עייף, תשוש ומורעב, אבל דפי הגמרא שהכין לקראת המבחן היו מסודרים במוחו להפליא.
תלמידי הישיבה, שראו את הנער הצנום, כיוונו אותו למשרדו של ראש הישיבה. הנער גילה כי ה'משרד' אינו אלא מטבח הבית... ראש הישיבה קיבל את הנער בחביבות והזמינו לשבת. הוא שאל לשמו והתעניין בעיירת הולדתו, ואז אמר לו: "רצוני לשאול אותך שתי שאלות בלבד".
הנער הריץ בראשו את עיקרי הסוגיות שלמד, כהכנה אחרונה לקראת המבחן הגורלי שיקבע את עתידו ויעצב את חייו.
"שאלה ראשונה", פתח ראש הישיבה - "מתי אכלת בפעם

הרגע המיוחל הגיע. הנער בן הארבע-עשרה ישב מול ראש הישיבה, הגאון רבי שמעון שקופ זצ"ל, והמתין בהתרגשות גדולה למבחן הקבלה לישיבה, שציפה לו כל כך.
זה היה כאשר הוריו החליטו לשלוח אותו ללמוד בישיבת 'שער התורה', בעיר גרודנא (הורודנא) שבבלרוס. הרב שקופ, שכינויו בעולם התורה הוא 'ר' שמעון', נקרא לעמוד בראשה על ידי הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי, ושימש בתפקיד זה עשרים שנה.
לא היה קל להתקבל לישיבה, ורק תלמידים מובחרים התקבלו. הנער הצעיר התכונן היטב לקראת מבחן הקבלה. הוא שינן שוב ושוב את דפי הגמרא שעליהם ביקש להיבחן, וידע לחזור עליהם על-פה, עם פירוש רש"י ותוספות.
משפחתו הייתה ענייה כל כך, שלא יכלה לקנות לו כרטיס נסיעה ברכבת. הוחלט שהנער יצעד ברגל, בדרך שתארך שבוע-שבועיים. הוריו ציידו אותו במעט מזון והדריכו אותו שכאשר יאזל האוכל שברשותו, יבקש עזרה מיהודים שיפגוש בדרך. הם הרעיפו עליו ברכות חמות ונפרדו ממנו בדמעות.
הנער יצא לדרך הארוכה. בשעות היום צעד, ואת הלילות עשה ביישובים שהיו בדרכו. בהעדר פרוטה בכיסו לא חשב על לינה בפונדק. את הלילות העביר על ספסלי בתי כנסת. בלילה שבו לא מצא מקום ללון, ישן על האדמה הקרה בפניה כלשהי.

האחרונה ארוחה חמה?"

הנער נדהם. ברגע הראשון התבלבל, ואולם זו אכן הייתה שאלתו של ראש הישיבה. הוא ניסה להשיב תשובה מדויקת, ולצורך זה נדרש לעורר את זיכרונו, שכן זמן רב לא באה ארוחה חמה אל פיו. לאחר הרהור ממושך השיב כי לפני שלושה שבועות אכל בפעם האחרונה ארוחה מבושלת.

ראש הישיבה שמע את תשובתו של הנער, קם ממקומו ואמר לו: "ראה נא, אין כוחי בבישול כזוגתי, אלא שהיא איננה כעת בעיר. תיאלץ להסתפק במה שאני יודע..."

בלי שהיות החל ראש הישיבה לבשל לנער בן הארבע-עשרה ארוחה חמה...

הנער נדהם. אפילו את אביו לא ראה מעולם מבשל ארוחה, וכאן עומד ראש הישיבה בכבודו ובעצמו ומבשל עבורו! כשסיים ראש הישיבה את ההכנות הגיש לנער צלחת מלאה. הנער המורעב אכל בזריזות, וראש הישיבה מילא את הצלחת שוב, עד שהנער שבע.

כשסיים לברך ברכת המזון פנה אליו ראש הישיבה ואמר: "כעת אשאל אותך את שאלתי השנייה - מתי ישנת בפעם האחרונה במיטה?"

הנער נדהם שוב למשמע השאלה ולא ידע את נפשו לנוכח היחס האבהי שקיבל מראש הישיבה. גם את התשובה לשאלה הזאת לא ידע להשיב בדיוק, אבל מלמל משהו, שממנו היה אפשר להבין כי כבר שבועות רבים לא הניח את ראשו על כר.

ראש הישיבה פנה לאחד החדרים, סידר את המיטה שעמדה שם, וביקש מהנער לשכב לנוח. הוא כיסה את הנער בשמיכה ויצא מהחדר. הנער התשוש נרדם מייד והתעורר רק בבוקר. כשהביט ימינה ושמאלה גילה כי ישן על מיטתו של ראש הישיבה בעצמו. הוא לא נקרא למבחן נוסף. זה היה מבחן הקבלה שלו לישיבה! הנער הצליח בישיבה, עבר את אימי השואה והגיע לארה"ב. לימים סיפר: "כל משפחתי נכחדה בשואה האיומה. חוויתי תלאות רבות בהמשך חיי. מה שמר את יהדותי במשך כל אותן שנים קשות היו שתי השאלות ששאל אותי ר' שמעון באותו 'מבחן קבלה' שהכניס אותי לישיבה".

שנת התעלות חדשה בפתח, בשעה טובה ומוצלחת. את היכלי הישיבות הקדושות והכוללים פוקדים מאות רבות של לומדים חדשים אשר זה עתה באו בראשונה להיכל הישיבה או הכולל. היכלי התורה מלאים וגדושים ב'פנים חדשות', בחורים ואברכים

צדיקים ויקרים אשר עושים זה עתה את צעדיהם הראשונים בעולם הישיבות ובהיכלי הכוללים.

לא תמיד קלה עבורם הדרך. השלבים הראשונים עשויים להיות לפעמים מלווים לא מעט חשש ותהייה. בתקופה זו בידינו להרבות במידת החסד, לסלול עבורם את הדרך, להקל עליהם את חבלי הקליטה, לדאוג לטובתם ולהצלחתם. נוסף למידת החסד, נזכה בכך שהשטייגן שלהם לכל אורך שנותיהם בישיבה ובכולל, ייזקף גם לזכותנו.

בואו נצעד בדרכו של מרן הגר"ש שקאפ זצ"ל בנתיב החסד אשר סלל עבורנו. נוכל לפקוח עין להתבונן מסביבנו, האם בחור פלוני הסתדר בפנימייה, אולי חסר לו משהו ובידינו לעזור לו? האם תלמיד אלמוני יש לו מקום בחדר האוכל או שהוא נדחק מעט הצידה והוא בוש לבקש? האם האברך שזה עתה החל דרכו בכולל מסודר עם חברותא כלבבו ומרוצה ממקומו בבית המדרש? מעבר לעזרה וסיוע שבידינו להגיש להם, עצם האכפתיות בה הם יפגשו תעודד ותחזק אותם ותקל עליהם את המעבר החשוב מהמשמעותיים בחייהם.

דומה שאין כמו דבריו המלהיבים ולשונו המיוחדת של מרן הגאון רבי ברוך מרדכי (בן הינדא מלכה) אזרחי שליט"א ראש ישיבת עטרת ישראל בספרו 'ברכת מרדכי' בהם הוא מתאר את הזכות המיוחדת הרובצת לפתחנו בימי אלול עם תחילת שנת הלימודים החדשה בהיכלי הישיבות הקדושות:

"אלול. תחילת 'זמן'. ישיבה חדשה. פנים חדשות. עולם חדש. עיניים תוהות, משוטטות אנה ואנה. תהייה, חיפוש, נסיון התקרבות, קשירת קשרים, חברותא, פנימיה, חדר אוכל..."

שיחה ראשונה, שיעור יומי, שיעור כללי... השלכת עוגן רוחנית, אדמומיות של בושא, חוורון של חרדה... תפילה ראשונה. שמע ישראל... ניגון נוגה של מוסר. "אתה חונן". דמעה פורצת...

מה חשובה וחיונית מילת עידוד. המרצה. נסיכת בטחון. ויותר מכל, קריאה נמרצת של "דין נצח", "דין נצח".

חדור אל מעשה מרכבת קליטתו. נסוך בו ערבות וטעם. רומם ראשו. חגרהו בחישוקי בטחון. פתח שאיפתו. מרקוה. צחצחהו. הצעידהו.

ועיקר כל העיקרים:

עודדהו! המריצהו!

קרא בקול:

"דין נצח", "דין נצח!"

האזינו לתוכנית 'הפוח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

באותו רגע, נזעק מרן החפץ חיים והגיב: 'הבחור הזה תורם מדי יום חמישים מיטות לבית החולים, כל יום - חמישים מיטות!' עתה הפכה השתיקה באולם להלם מוחלט. והלא מכנסיו של הבחור מעידים עליו שאין לו פרוטה לפורטה

לכבודם של בחורי הישיבות היקרים לרגל פתיחת זמן אלול בשעה טובה. כה לחי!

העסקן יצא, וכששב - אמר כי הבחור אומר שהשאלה דחופה. 'הכנס אותו בבקשה' - אמר ה'חפץ חיים', ועצר את ההתרמה בעיצומה. הבחור קרב אל ה'חפץ חיים' ביראת כבוד, ולחש על אוזנו שאלה קצרה, שאחריה השתררה שתיקה ארוכה...

הגבירים הביטו בנעשה בעיניים המומות. הן התכנסו כאן למטרה חשובה ועילאית - שה'חפץ חיים' בעצמו העיד עליה וטרח עבורה. ולפתע - הפסקה בעיצומה של ההתרמה בשל שאלתו של בחור מן המניין?

ה'חפץ חיים' לא מיהר לענות, ודקות ארוכות קימט את מצחו עד שהשיב. עיניו של הבחור אורו, ניכר היה שהתשובה סיפקה אותו ופשטה את לבטיו, אך ה'חפץ חיים' לא מיהר לעזוב אותו... 'עוד משהו רצית לשאול?' - שאל באינסוף סבלנות ואהבה...

'לא, תודה' - השיב הבחור ופנה לצאת, וה'חפץ חיים' - רבן של ישראל, ממרום גילו ומעמדו טרח וקם מהכיסא, וליווה את הבחור עד הדלת, שם נפרד ממנו בחיך אוהב ולחיצת יד חמה. ה'חפץ חיים' שב לשולחן, וביקש להמשיך את ההתרמה. רגע לפני, שמע גביר אחד מפטיר: 'כבוד כזה לבחור פשוט... מעניין כמה מיטות תרם הבחור הזה לבית החולים...'

באותו רגע, נזעק ה'חפץ חיים' והגיב: 'הבחור הזה תורם מדי יום חמישים מיטות לבית החולים, כל יום - חמישים מיטות!' עתה הפכה השתיקה באולם לאלם משתק והלם מפליא. חמישים מיטות?! - תמהו הנוכחים איש אל רעהו, והלא מכנסיו יעידו עליו שאין לו פרוטה לפורטה, שאינו בר יכולת לשלם ולו מיטה אחת! חמישים מיטות הוא תורם?! כל יום?!

ה'חפץ חיים' נענה והסביר בנועם: 'כן! הבחור הזה לומד מדי יום שעות ארוכות, ולימודו מביא בכפיו ומעורר רחמי שמים מרובים, שמונעים מדי יום מכמה עשרות אנשים לחלות, ועוד כמה חולים הוא מבריא ושולח הביתה... בלעדיו, היו יכולים להיות לנו קליינטים רבים נוספים לבית החולים, ובלמודו - הוא חוסך לנו לפחות 50 מיטות ביום! - היש מישהו כמוהו הזכאי לכבוד מלכים? האם יש תורם נכבד כמוהו לבית החולים?!

את הסיפור כתב בנו של ה'חפץ חיים' בעדות אישית, בקונטרס 'מדרכי אבא' שהוציא לאור. וללמדנו בא:

בכל פינה בתבל, יושב ילד ומשנן משניות, בחור ממחר לסדר, אברך לומד בהתמדה, עמלי הכפיים - מתרכזים בשיעור היומי, לומדים וקונים עוד דף ועוד דף, עוד משנה ועוד הלכה...

תכונה רבה הורגשה באותו יום בעיירה ראדין ובגלילותיה. מרכבות הדורות עשו את דרכן לעיירה, נושאות עליהן את גדולי העשירים ואילי ההון מהסביבה, אשר נקבצו ובאו כולם ל'דינר' - מסיבת התרמה מיוחדת, בנשיאות ובהשתתפות רבן של ישראל, הכהן הגדול מאחיו, ה'חפץ חיים' זצ"ל.

לא היתה זו מסיבת 'דינר' רגילה, שהרי לא בכל אסיפה כזו משתתף ה'חפץ חיים', ואף נושא בה דברים. מדובר היה בענין של 'פיקוח נפש' - במגבית חירום להצלת בית החולים היהודי שבפאתי ראדין, שמצבו הכלכלי החמיר עד שהיה חשש כי לא יוכל לטפל בחולים הבאים אליו...

כששמעו הגבירים נדיבי הלב על דבר ה'דינר' הדחוף, ומשהבינו את חשיבותו הרבה לאור העובדה כי רבן ומאורן של ישראל ישתתף ב'דינר' ואף ישא בו דברים - לא היה איש מהם שחשב לוותר על ההשתתפות במעמד הייחודי. וכך, בשעת ערב מוקדמת באולם המיועד, התייצבו ובאו ארבעה עשר העשירים הגדולים ביותר במחוז, ונכנסו בזה אחר זה...

מיד אחר כך, הגיפו העסקנים את דלת המקום. היה ברור כי הצלחת האירוע תלויה בשקט שישרור בו וביוקרתו האלגנטית, ולא יתכן כי כל הרוצה להיכנס ולהשתתף - יוכל לעשות זאת. המעמד החל, כשה'חפץ חיים' מקבל את התורמים בחום, מאציל עליהם מברכותיו, ואחר כך - נשא את נאומו על החשיבות הרבה לתרום מיטות לבית החולים.

כשסיים את דבריו, החלה מלאכת ההתרמה. ה'חפץ חיים' בעצמו, הוא ולא אחר, עבר בין השולחנות, ופנה לכל אחד ואחד מהגבירים בבקשת תרומת מיטה או שתיים. היה גביר אחד שתרם מיטה אחת שעלותה מאות רובלים, והיה גם גביר אדיר, שהיקף נכסיו נאמד במאות מיליוני רובלים, שתרם לא פחות מ-15 מיטות לבית החולים בעלות של כרבתת רובלים!

ההתרמה נמשכה, ולפתע - פתח את הדלת אחד מבחורי ישיבת ראדין. בחור פשוט ועני, שמכנסיו הקרועים ובגדיו הבלים היו ההיפך המוחלט מהאוירה העשירה והיוקרתית ששררה ב'דינר'. העסקנים נזעקו לשלוח אותו מהחדר לבל יפריע את ההתרמה החשובה, ולבל יפגע באווירה הייחודית והיוקרתית...

אך ה'חפץ חיים' שם לב לכך, ומיהר אל אחד העסקנים: 'צא ושאל את הבחור האם הנושא דחוף. ואם הוא דחוף - הכנס אותו מיד!' - אמר.

מעוררת, כמה ייסורים היא מונעת, כמה טרגדיות היא עוצרת!!
זוהי סגולה ייחודית של לימוד התורה הקדושה - שמחוללת מופתים, מונעת צער, מטפלת באסונות עוד לפני שהם קורים, ומספקת לכולנו חיים טובים ואיכותיים יותר!
(פניני פרשת השבוע)

ברגעים הללו, כשאנו לומדים מתחוללת מהפכה: שם למעלה - נפתחים שערי שמים, מושפעים ישועות וחסדים גלויים ונסתרים. וכאן למטה - תאונות דרכים נחסכות, מטופלים מבריאים, ניתוחים מצליחים, אנשים בריאים נשארים כאלה...
איננו יכולים לשער ולהעריך, כמה רחמי שמים התורה שלנו

בדרך לסעודת שבת בביתי אמר לי, 'צריכים מאוד להיזהר שר' גרשון לא יראה אותנו. כי הוא לא מוותר עליי בסעודת שבת'. מספר ימים לאחר מכן אמר לי שיותר לא יוכל להגיע אליי לסעודות מכיון שר' גרשון פגש אותנו ואמר לו..

צדור סיפורים על 'בין אדם לחבירו' אצל מרן הגר"ג אדלשטיין זצוק"ל

כיון שהכרתיו מהשיבה, ביקשתי ממנו פעם אחת לאכול אצלינו בשבת, ואכן בא מהשיבה לביתי. בדרך הוא אמר לי, 'צריכים מאוד להיזהר שר' גרשון לא יראה אותנו'. שאלתי, למה? והשיב לי: 'אם הוא יראה אותי, הוא בשום אופן לא יוותר עלי בסעודת שבת'.

לאחר שאכל אצלי, פגשתי באמצע השבוע ואמר לי שזו הייתה פעם ראשונה ואחרונה שאכל אצלי, מכיון שר' גרשון פגש אותנו ואמר לו איך זה שלא בא לאכול אצלו, ולהבא אינו מוכן בשום אופן לוותר עליו שלא יאכל עמו סעודת שבת!

פעם ניגש יהודי אחד לרבינו הגר"ג לבקש ברכה על 'שלום בית'. הגיב רבינו ואמר, "על שלום בית לא תעזור ברכה, אלא צריך לוותר".

שמעתי מהרב יקותיאל דרשוביץ שליט"א, שהיה פעם שזכה להחזיר ברכבו את מרן רה"ג אדלשטיין זצוק"ל מחתונה, ובחורים רקדו סביב הרכב. רבינו אמר לו, "למה עושים לי דבר כזה שכל כך מפריע לי". לאחר מכן אמר לו שכתוב בהלכות שבת בסימן ש"א סעיף ב' שבחורים המתענגים בקפיצתם ומרוצתם מותר, שזהו עונג שלהם.

"בחורים אלו ישבו ולמדו כל היום", אמר לו רבינו, "הם צריכים עכשיו להוציא את מרצם, נפלה להם אפשרות זו על רכב שאני נוסע".

כיון שנמצאים אנו סמוך לסילוקו של אותו צדיק מרן רבינו ראש השיבה רבי ירמיהאל גרשון אדלשטיין זצוק"ל, נביא כמה עובדות ממרן זצוק"ל בענייני בין אדם לחבירו. את הסיפורים סיפר הג"ר גדליה הוניגסברג שליט"א רב קהילת שונה הלכות בבני ברק, ופורסמו בגיליון 'במה':

לפני יותר משלושים שנה זכיתי להיכנס לקודש פנימה באחד מערבי ימי חול המועד להקבלת פני רבו. בזמן זה הגיע גם אברך עם בנו הקטן להתברך בברכת המועדים וכדרכם של ילדים הסתובב בחדר אנה ואנה. היה שם על הארון כלי קריסטל לנוי, והילד שהסתובב משך את המפה, הכלי נפל והתנפץ לרסיסים.

קל להבין את המבוכה שאחזה באברך שהגיע להקביל פני רבו. מיד קם רבינו ואמר: "זה בסדר, זה עומד לשבירה", ושוב חזר ואמר, "זה עומד לשבירה" ודאג מיד שייקחו את שברי הכלי. לעומד מהצד זה היה נשמע שהוא משכנע את האברך שכבר ציפה שהכלי יישבר והילד עשה לו טובה בכך שזה כבר נשבר, מרוב שזה עומד לשבירה... לא די בכך שדאג שהאברך יצא בהרגשה טובה, רבינו ליווה אותו עד חדר המדרגות ואחז בכפתור החשמל שהאור יישאר דלוק עד שראה שהאברך ירד עם בנו את כל המדרגות.

כידוע שבשנים עברו התגוררו בשיבת פוניבז' אנשים מבוגרים, אחד מהם היה נקרא הרב ישראל מאיר בויארסקי ז"ל (מקורו מברנוביץ ומשפחתו מוזכרת בהקדמה לקוב"ש). הנ"ל התגורר בפנימיית השיבה והיה אוכל בשבתות אצל רבינו הגר"ג אדלשטיין זצוק"ל, וכן היה מגיע אליו במוצאי שבתות ועוד. רבינו הקדיש מזמנו עבורו לשמוע אותו ולייעץ בכל ענייניו.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

רעייתי ע"ה נהגה להעמיד את ששת ילדינו בחלון בעת השחיטה וכיסוי הדם, כדי שילמדו הילדים איך יהודי מברך ברכה. פעם אחת ניגשתי לאדמו"ר וסיפרתי לו כיצד כולנו מחכים כל יום חמישי לראות את ברכתו. אמר לי הרבי..

מרן הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א עם הסיפור ששמע מהאדמו"ר מביאלא זצוק"ל

ומשתעל ומשתעל... הוא קטע את דברי עצמו והחל להשתעל
בשיעולים עמוקים וכואבים כדי לאמת את דבריו. פניו האדמוני,
ראשו הסתחרר, חזהו כאב, והוא ממשיך ומשתעל.

אחרי דקות ארוכות הצליח האיש לשלוט בשיעולו, והוסיף
בעיניים זולגות דמעות: 'רבי, יש לי אשה וילדים בבית, ואני עדיין
איש צעיר. אך המחלה הנוראה הינה מגיפה נוראה שהורגת כמעט
את כל הנדבק בה. וכעת, גם אני נדבקתי בה, ותיכף יעבירוני לסגר
בכדי שלא אדביק אחרים, שם אשה עד יום מותי בייסורים
קשים ומרים. אנא רבי, הצילני נא! ותן לי עצה שאנצל מהצרה!'.
הרבי שמע את דברו בכאב, עצם את עיניו והתפלל לה' שישלח
לו עצה נכונה. לאחר כמה דקות, הרים הרבי את עיניו ושאלו:
'אתה רוצה לחיות?'. 'בוודאי!', השיב היהודי, 'יש לי אשה וילדים,
ואינני רוצה למות!'. 'יש לי עצה בשבילך', השיב הרבי, 'קבל על
עצמך מעכשיו לומר ברכות בכוונה. בכל ברכה שאתה אומר -
תעצור לרגע, תחשוב שאתה מדבר עם מלך מלכי המלכים, תכוון
באמירת הברכה את כוונת המילים, הכוונה הפשוטה והמובנת
לכל. אל תזרוק ברכות מהפה בלי לחשוב, כי אדוננו דוד המלך
ע"ה תיקן לברך מאה ברכות בכל יום בכוונה בכדי לבטל גזירת
מוות שהרגה מאה איש בכל יום. אם תקבל על עצמך ותנהג כך -
מובטחני שתזכה בחיים חדשים!'.
היהודי התרגש וקיבל עליו זאת בשמחה. כבר מאותו רגע החל
להקפיד לברך כל ברכה בנחת עם כוונה שמדבר עם המלך. לאחר
כמה ימים, ביקר אצל הרופא שבישר לו: 'מתרחש אצלך דבר נדיר
- מחלת השחפת הולכת ונסוגה. השיעול הולך ונחלש, ואם זה
יימשך, תזכה להבריאה מהמגיפה שהרגה רבים!'.
לאחר כמה שבועות הבריאה לחלוטין וחזר להיות בעל ואב
לילדיו, והכל בזכות כוונה בברכות - הסוד שגילה דוד המלך
לעצירת מגיפת המוות שהיתה בתקופתו, חתם האדמו"ר.

(טוב לחסות בה')

המדרש מספר כי בזמן דוד המלך היה קטרוג גדול בשמיים.
בכל יום מתו בירושלים מאה אנשים במגיפה - מאה לוויית ואלפי
יתומים ואלמנות ל"ע.

עמד דוד המלך לפני הקב"ה והתחנן לדעת מה צריך לחזק
בכדי לעצור את הגזירה, ומהשמיים גילו כי אם יקפידו לברך את
ה' בכל יום מאה ברכות - ייפסקו מאה הנפטרים בכל יום. עמד
דוד המלך ותיקן מאה ברכות - ופסקה המגפה מעם ישראל.
את הסיפור המיוחד שלפנינו סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין
שליט"א:

'בהיותי אברך צעיר הייתי שכן של האדמו"ר רבי יחיאל יהושע
מביאלא זצ"ל, וזכיתי לעקוב אחר הנהגותיו הקדושות. אחד
ממנהגיו היה, כי בכל יום חמישי הגיע לביתו השוחט רבי יצחק
ויינר, ושחט עוף עבורו בשחיטה פרטית. הרבי היה עומד לצדו בעת
השחיטה, וממתין לקיים מצוות 'כיסוי הדם', עליה הקפיד עד מאוד.
עם סיום השחיטה היה הרבי מתכוון ביראה, וכשהוא מתנועע
בדבקות היה מתחיל לברך בכוונה: 'ברוך אתה... אשר קדשנו...
על כיסוי הדם!', כשקולו נרגש והוא מברך בהתלהבות עצומה,
כשגופו רוטט מהתרגשות. איזה מעמד! 'רעייתי עליה השלום',
ממשיך הרב זילברשטיין ומספר, 'נהגה בכל מעמד שכזה להעמיד
את ששת ילדינו בחלון בעת השחיטה וכיסוי הדם, כדי שילמדו
הילדים איך יהודי מברך ברכה!', הייתה אומרת בכל עת, ואף
הילדים המתנינו בציפיה דרוכה ליום חמישי, לראות את עבודת
הרבי בברכה על כיסוי הדם.

פעם אחת, ניגשתי לאדמו"ר וסיפרתי לו כיצד כולנו מחכים
כל יום חמישי לראות את ברכתו, והוא אמר לי: 'בוא ואספר
לך דבר שאירע אצל סבי הקדוש בפולין. סבי היה אדמו"ר של
הקהילה היהודית, ויום אחד נכנס אליו יהודי אחד עצוב ושבור.
'רבי קדוש', אמר האיש, 'נדבקתי במחלה האיזומה 'שחפת', ואני
סובל נוראות ממנה. כל יום, כל היום, וגם בלילות, אני משתעל

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

כאשר ירדתי עם אבי מבימת הקריאה לקול שירת המתפללים, קם ממקומו גאון הדור רבי חיים עוזר גרודז'נסקי זצ"ל, ובעודו לוחץ את ידו של אבי ל'מזל טוב', לחש באזניו בתקיפות ואמר לו, 'אבא יקר, אני מזהירך בזאת'...

עברו שבעים שנה, ואז התגלה עד כמה צדק רבי חיים עוזר זצ"ל

על הבימה ובמשך דקות ארוכות התייפח בבכי תמרורים. הוא לא נרגע עד שבנו קם ממקומו והרגיעו באמצעות בליל משפטיים מהירים שנאמרו בשפה זרה.

הישיש חזר למקומו, ההמולה שככה והקריאה נמשכה כסדרה. כשהסתיימה התפילה ניגשו כמה מהמתפללים אל הישיש שעדיין ישב במקומו, ביקשו לשמוע מפיו מי הוא, מהיכן הגיע ומה גרם לו לבכות כל כך בסיום הברכה.

בתגובה סחף הישיש באחת את השומעים אל ימיה הגדולים של וילנא, עיר הולדתו.

הישיש החיה באזני שומעיו את אותה עיר גדולה לאלוקים אשר רבים מבניה האירו את שמי היהדות. הנה קם וניצב לנגד עיני רוחם של השומעים ביתו של הגר"א - פאר יהדות וילנא - ולא רחוק משם המנזר שבו נכלא גר הצדק הנודע. הנה בתי המדרש המלאים בתלמידי חכמים וב'בעלי בתים' יראים ושלמים, והנה שיעורי התורה הרבים שנמסרו על ידי גאוני וצדיקים למול אזניהם הכרויות של יהודים כשרים ותמימים שכל מגמתם היתה לעלות ולהתעלות בתורה ובחכמה.

'כמה חודשים לפני שהגעתי למצוות', שח הזקן, 'שמעתי את אבי ואימי ממתיקים ביניהם סוד על המשך דרכי בחיים. אימי עליה השלום ביקשה שאמשיך ללמוד בישיבה, בעוד אבי נטה יותר לשלוח אותי למוסד חיצוני.

אבי, שדגל בליברליות ובעצמאות, טען כי לימודי בגימנסיה יחזקו את תודעתי היהודית. לדעתו, בכך שאשמור מצוות כיהודי בודד בין הגויים, אהפוך ליהודי בוגר בעל אישיות מוצקה ודעה ברורה.

אבי התעקש לרשום אותי לגימנסיה, וכך מצאתי את עצמי לאחר כמה שבועות לומד בגימנסיה לשבעות רצוננו. ארבעה חודשים לאחר מכן, לקראת השבת שבה מלאו לי שלוש עשרה שנה, כבר שיננתי בשקידה את עליית ה'מפטיר', ובשבת קודש עליתי לתורה, מלווה בחיוכו הגאה של אבי ובדמעויותיה המתחננות של אימי.

כאשר ירדתי עם אבי מבימת הקריאה לקול שירת המתפללים, קם ממקומו גאון הדור, רבי חיים עוזר גרודז'נסקי זצ"ל, ובעודו לוחץ את ידו של אבי ל'מזל טוב', לחש באזניו בתקיפות: "אבא יקר, לטובתך ולטובת בנך מבקש אני להזהירך, כי אם לא תחזור בך ותוציא באופן מידי את בנך מהגימנסיה,

הסיפור שלפנינו התרחש בעיר פתח תקוה, בתקופה שבה נבקעה חומת הברזל ורבים מיהודי גולת רוסיה עלו לארץ הקודש. היה זה באחת השבתות, כאשר עם תחילת תפלת 'נשמת' נכנס לבית הכנסת ישיש בלתי מוכר, מלווה ונשען על ידיו של איש צעיר יחסית שנראה היה כבנו.

למשך זמן מה עמדו האב ובנו נבוכים בפתח בית הכנסת, בוחנים את המתפללים מכף רגל ועד ראש, ורק לאחר מכן פסעו פנימה בהססנות. השניים לא ידעו להתפלל, ונראה שהם אף לא ידעו שהם אמורים להתבייש בכך... לאחר שבעים שנות ניתוק תחת שלטון הקומוניסטים נראה היה עבורם הביקור בבית הכנסת כאטרקציה חביבה ומעניינת.

נראה היה שמלכתחילה נקלעו למקום בטעות, במהלך הליכת בוקר משותפת, אך זכרון עמום שהתעורר בליבם גרם להם להיכנס, ולבסוף אף להתיישב על אחד מהמקומות הפנויים ולהתבונן סביבם בסקרנות.

בהגיע שעת אמירת 'שוכן עד' הגיש הגבאי את אחד מהמתפללים לפני התיבה. האיש התברך בקול ערב, והוא נהנה להנעים באמצעותו את סדר התפילה. תוך כדי שהלה סלסל בקולו בנעימת תפילת 'שוכן עד', נראו דמעות בעיניו של הישיש, ועל פניו אותות התרגשות.

בעוד הבן שישב לצידו הביט סביבו במבט קפוא, על האב נראה היה כי הוא מסתמר יותר ויותר למקומו. הוא עקב אחר שליח הציבור לאורך כל התפילה, התרגש איתו בתפילת 'א-ל-אדון', דמע בניגון ה'קדושה', ונעמד עם כולם במעמד הוצאת ספר התורה מהארון.

בעל הקורא החל לקרוא בפרשת השבוע, ובעיצומה של קריאת 'שני' נדהמו כולם לראות את האורח הישיש קם ממקומו וצועד נמרצות לעבר הבימה. הוא ניגש לגבאי וביקש בידיש במבטא ליטאי כבד שיעלוהו לתורה.

הגבאי המופתע נענה והעלהו ל'שלישי'. מאן דהוא התנדב להשאיל לו את טליתו, והישיש החל לברך את הברכות בעל פה, בקול עמוק ואיטי וברטט של התרגשות: 'אשר בחר בנו מכל העמים'... דממה מוחלטת שרתה בבית הכנסת כאשר סיים בעל הקורא את קריאתו וכולם הקשיבו בדריכות לישיש הבוכה את המילים: 'וחיי עולם נטע בתוכנו'.

עם סיום הברכה לא עזב הישיש את מקומו. הוא הרכין ראשו

כאשר החל בעל הקורא לקרוא הבנתי מדוע נמשכתי להיכנס; זו היתה הקריאה שקראתי בשבת בר המצוה שלי. כעת תאמרו לי אתם, האם אוכל שלא להתרגש? 'הגאון רבי חיים עוזר צדק', אמר הישיש בעצב, תוך כדי שמבטו נופל על בנו גלוי הראש שישב לא הרחק משם והקשיב לדבריו של אביו מבלי להבין מילה. המתפללים התפזרו לבתיהם, ורק הישיש נותר בבית הכנסת, מסביר לבנו בשפה הרוסית את כל אשר ארע עימו. (עלון 'וכל מאמינים' ע"פ 'מאורות הדף היומי')

הרי שיכול אתה להיות מובטח כי יחלפו שנות דור עד שהוא יעלה לתורה בשנית'.

אבי הקשיב בהכנעה לדבריו של גדול הדור, אך בפועל הוא לא שינה את דעתו. כיום, שבעים שנה לאחר אותו מקרה, יכול אני להעיד נאמנה כי רבי חיים עוזר צדק, זמן מה לאחר מכן, בהשפעת החברה הקלוקלת בגימנסיה, נטשתי את יהדותי, ומאותה שבת ועד ליום זה לא עליתי לתורה ולו פעם אחת בודדת.

מאז שעלינו לארץ ועד עתה עברתי כאן פעמים רבות, אולם רק היום, מבלי להבין מדוע, נמשכתי להיכנס לבית הכנסת פנימה.

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע רצה הגאון רבי שלמה קורח זצ"ל בשידוך?

קידושין דף ז

מקודשת

נושא אותו על כפיים וקורא תהלים, ומסתפק בכך. כאשר הציעו לאבי הרבנית ע"ה את הבחור הצעיר בן ה-26, נכדו של רבה הראשי האחרון של תימן הגאון רבי עמרם קורח זצוק"ל, בחור שכבר אז האיר את שמי עולם התורה בתורתו ובשקדנותו וניכר היה עליו כי לגדולות נועד - הוא שמח מאוד. אבל כשנשאל על ידי הבחור המיועד רבינו זצ"ל, מה הוא יכול לתת בשביל השידוך, אמר: "בשביל מה צריך כסף? הנה בחצר הבית מסתובב תרנגול, הבה נשחט אותו, תאמר לבתי 'הרי את מקודשת לי' ותקימו את ביתכם בשמחה"... רבינו, הגם שבא ממשפחה יחסית אמידה, ראה את תום הלב, את הצדקות, את מסירות הנפש למען התורה, ואמר: בשביל זה אני עושה את השידוך! (מכון שפתי מלך)

סיפור פלאי על הגאון הגדול רבי שלמה קורח זצוק"ל רבה של בני ברק וזקן רבני תימן על מעשה סגירת השידוך של רבינו עם הרבנית אסתר ע"ה, המראה על שלימות ואהבת האמת שהייתה לרבינו. וכך מספר בנו ממשיך דרכו הגאון רבי עמרם קורח שליט"א: הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל רבה של רמת השרון, הוא היה השדכן שהציע לרבינו זצ"ל את השידוך עם הרבנית הצדקת, בתו של הצדיק המופלא רבי חיים שרעבי זצ"ל מתל אביב. צדיק זה היה יוצא מביתו בכל תחילת שבוע, יושב בדד בצריף מחוץ לעיר ושם היה הוגה בתורה ימים ולילות ללא הפוגות, ובפרט בזוהר הקדוש, וחוזר הביתה רק לקראת שבת. בני המשפחה היו מאושרים שזכו לאבא כה גדול, אך היתה עניות מרודה. אפילו בקופת חולים לא היו רשומים מחוסר במזומנים. אם חלה אחד הילדים, היה אביו

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

מהו ההבדל בין נקב לסדק לענין פְּשֵׁרוֹת הכלי לנטילת ידיים?

ויש אומרים, שדין הסדק כדין הנקב. וכשלא ניתן להשיג כלי אחר, ניתן להקל. וראה להלן. ויש מי שכתב, שמחלוקת זו אינה אלא בסדק מאונך, לגובה הכלי; אבל אם הסדק מאוזן, לרוחב הכלי, וחלק הכלי שתחת הסדק מכיל רביעית - לכל הדעות דינו כנקב.

[משנ"ב קנט, יא; בו"מ דרשו, 11, וראה שם, 12]

כפי שלמדנו, ישנם נקבים הפוסלים את הכלי מנטילת ידיים, ויש שאינם פוסלים. ויש אומרים, שהדברים אמורים דווקא בנקב, אבל כלי שנסדק, פסול, אף אם מדובר בסדק דק מאוד, שנקב כדוגמתו אינו פוסל את הכלי (ראה תקציר לאתמול). וזאת, משום שבשונה מנקב - סדק דרכו להתרחב עד שהכלי ייסדק לכל אורכו, והעומד להיסדק - נדון כאילו הוא כבר סדוק.

מדוע חמור דין כוס זכוכית שנסדקה לענין נטילת ידיים יותר מכל כלי אחר?

זכוכית המצויות בימינו, שנסדק - אם כשישפכו לתוכו מים חמים יתרחב הסדק והכלי יישבר, הריהו פסול לנטילה אף במקרה שהסדק דק מאוד והמים אינם מחלחלים דרכו כלל. ואם כלי הזכוכית מיועד למים קרים בלבד - יש אומרים שהוא כשר לנטילה אף כשלא ניתן לערות לתוכו מים חמים; ויש שהסתפקו בדבר.

[משנ"ב קנט, יא, וביה"ל ד"ה כיון; בו"מ דרשו, 27]

כאמור, יש שהחמירו בכלי שנסדק יותר מבכלי שניקב, משום שהסדק עתיד להתפשט, והכלי נדון כאילו הוא כבר סדוק לחלוטין. אולם, בכלי מתכת - ויתכן שגם בכלים מחומרים נוספים - יש להניח שמפאת חוזקו של הכלי הסדק אינו עתיד להתפשט, ולכן, לכל הדעות אין להחמיר בו יותר מאשר בנקב. ומאידך, כלי זכוכית המשמש למים חמים וקרים, ככוסות

באיזה כלי ניתן ליטול ידיים רק בחלק מהמים שנמצאים בו?

עצמו, וללא תמיכה המים נשפכים מתוכו - פסול לנטילה, כיון שמצד עצמו אינו מכיל את המים. אולם, אם מדובר בכלי שהדרך לייצרו כך, ונועד לשמש בצורה זו - הריהו כשר לנטילה. וכן אם כשנשפכים המים ללא התמיכה נותרת בכלי רביעית מים או יותר - ניתן ליטול בו ידיים בכמות המים שהוא מכיל ללא התמיכה.

[שו"ע קנט, ב-ג, ומשנ"ב יב-יד; וראה שם, יח; בו"מ דרשו, 3, 20 ו-21]

כלי שאינו מכיל רביעית (150-86.4 מ"ל, לשיטות השונות) מים, פסול לנטילת ידיים. ולפיכך, כלי שניטל חלק מדופנו בצדו האחד, באופן שכעת הדופן שבצד זה נמוכה מדופן הכלי שבצדו האחר - כלי זה כשר לנטילה רק באופן שהמים נשפכים דרך הדופן הנמוכה יותר, משום שחלק הכלי שמעל דופן זה אינו מכיל רביעית. וראה תקציר למחר.

וכמו כן, כלי שבסיסו התעקם עד שאינו יכול לעמוד בפני

* לכתחילה יש להדר וליטול ידים בכלי שלם לחלוטין. ובדיעבד, אם הכלי מנוקב, ישנם נקבים שאינם פוסלים את הכלי, ויש הפוסלים. סוגי הנקבים הם שלושה: 'כמוציא משקה' - מים יוצאים דרך הנקב מתוך הכלי. 'ככונס משקה' - אם יניחו את הכלי על גבי מים, יחדרו המים לתוכו דרך הנקב. ו'כמוציא זית' - זית הנמצא בתוך הכלי ייפלט החוצה דרך הנקב.
* כלי מכל חומר שהוא - מתכת, פלסטיק, זכוכית, חרסין, עץ וכו' - כשר לנטילת ידים. ופוסקי זמננו דנים בנוגע לכלי חד פעמי, אם הוא נחשב ככלי לענין זה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מי מאזין לאמירת 'עלינו לשבח'?

העם שה' אלקיו". והנמצא בבית הכנסת בשעה שהציבור אומרים עלינו, צריך לאומרו עמהם, אך אין להפסיק לשם כך באמצע פסוקי דזמרה או ברכות קריאת שמע.
[שו"ע קלב, ב, ומשנ"ב ח; בו"מ דרשו, 14]

מנהג ישראל מקדמת דנא לומר 'עלינו לשבח' לאחר התפילה. וכתבו הפוסקים שצריך לאומרו באימה וביראה, כיון שכל צבא השמים מאזינים לאמירה זו, והקדוש ברוך הוא עומד עם פמליה של מעלה, וכולם עונים ואומרים: "אשרי העם שככה לו, אשרי

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il